

POSLOVNO-KOMERCIALNA ŠOLA CELJE

RAZISKOVALNA NALOGA
**RELIGIOZNA USMERJENOST CELJSKIH
DIJAKOV**

Mentorica: Dagmar KONEC, prof.

Avtorice: Suzana MILJIĆ
Milijana KNEŽEVIĆ
Ksenja DROŽDAN

Celje, 10. 3. 2009

KAZALO

POVZETEK	2
1 UVOD	3
1.1 Opredelitev področja in namen raziskovalne naloge	3
1.2 Cilji v raziskovalni nalogi	4
1.2.1 Cilji v teoretičnem delu naloge	4
1.2.2 Cilji v praktičnem delu naloge	5
1.3 Opredelitev hipotez	6
2 TEORETIČNA IZHODIŠČA	7
2.1 Opredelitev pojma religija	7
2.2 Vpliv religije	9
2.3 Zahodne in vzhodne religije	9
2.4 Religija kot družbeni pojav	11
2.5 Družbena vloga in funkcija religije	11
2.6 Sekularizacija	11
2.7 Religija danes v sodobni družbi	12
2.8 Družbene in kulturne funkcije religije	14
2.9 Religija in družina	15
2.10 Religija in osebnostno zorenje	15
2.11 Dejavniki, ki vplivajo na verovanje posameznika	17
2.12 Religija in mladostniki	18
2.13 Religije v Sloveniji	19
2.14 Religije v Celju	21
Slika 7: Cerkev sv. Jožefa v Celju	21
2.15 Nestrpnost Slovencev do drugače religiozno usmerjenih	22
3 EMPIRIČNI DEL	23
3.1 Analiza rezultatov obdelave podatkov	23
3.2 Ovrednotenje hipotez	39
4 MNENJE	41
5 ZAKLJUČEK	43
6 VIRI IN LITERATURA	45
7 PRILOGA	46

POVZETEK

Z raziskovalno nalogo Religiozna usmerjenost celjskih dijakov smo skušale ugotoviti, kakšen je pravzaprav odnos dijakov do religije in ali religija in posledično način življenja vplivata na druženje med dijaki in ali jih motijo druge verske ustanove v Sloveniji.

Anketirale smo dijake Srednje ekonomske šole, Gimnazije Center Celje, 1. gimnazije v Celju, Šolskega centra Celje in Srednje šole za storitvene dejavnosti in logistiko, med katerimi je bilo 48 odstotkov moškega spola in 52 odstotkov ženskega spola.

Raziskava je pokazala, da večina, kar 88 odstotkov dijakov pripada katoliški veri. Več kot polovica anketirancev meni, da ve dovolj o svoji veri, vsega pa ne. Večina dijakov, kar 85 odstotkov se svobodno odloča o veroizpovedi. Presenetil nas je podatek, da se kar 77 odstotkov dijakov odlično razume z vrstniki druge religiozne usmerjenosti, vendar še vedno 50 odstotkov dijakov moti, da so v njihovem kraju druge verske ustanove.

Zanimalo nas je tudi, ali so dijaki za gradnjo džamije v Ljubljani. Tudi ta rezultat nas je presenetil, saj smo pričakovale da jih bo večina proti gradnji, vendar jih je bilo proti le malo več kot polovica, kar 46 odstotkov jih je pa bilo za gradnjo, saj menijo da si vsaka verska pripadnost zasluži imeti svojo versko ustanovo.

Presenetil nas je tudi podatek, da jih je le 55 odstotkov proti nošenju rut pri ženskah muslimanke vere v šolah, glede na to, da je anketirancev islamske vere le 4 odstotkov.

Glede na vse rezultate naše raziskave smo ugotovile, da večina celjskih dijakov spoštuje dijake druge verske pripadnosti.

1 UVOD

1.1 Opredelitev področja in namen raziskovalne naloge

Pogosto uporabljena beseda, religija se ne uporablja vedno v enakem pomenu. Nekateri bi se je kot tujke radi kar znebili in namesto nje uporabljali zgolj domače besede kot vera ali verstvo. Beseda vera je lahko zavajajoča, usmerja nas širše ali ožje kot beseda religija. Z vero označujemo po eni strani neko psihično stanje, trdo zaupanje in prepričanje v nekaj, kar nima statusa dejstva ali samoumevnosti (vera v lastne sposobnosti, v prihodnost, v znanost), religiozna vera bi bila v tem primeru le poseben primer verovanja.

Po drugi strani pa vsebuje religija poleg take »notranje« psihične drže tudi zunanje »objektive« sestavine :

- nauke in dogme
 - obredje
 - simbole
 - načine družbene organiziranosti
- (FLERE, Kerševan, 1995, 11).

Verni ljudje čutijo, da je tisto, v kar verujejo, resnično. Po mnenju raziskovalcev religij imajo vere v družbi pomembno vlogo, naj so resnične ali ne. Nekateri pravijo, da so bile religije nekoč koristne za osmišljanje človekovih doživetij, zdaj pa te naloge ne opravljajo več, ker obstajajo znanstvene razlage za stvari, ki so bile prej nerazumljive. Drugi menijo, da se znanost in religija ne izključujeta. Znanstveniki, ki preučujejo življenje ljudi v najstarejših družbenih skupnostih, imajo religijo za silo, ki je povezovala skupnosti, saj je vsem članom predpisovala enaka pravila vedenja in enak način razumevanja sveta.

Psihologi raziskujejo vlogo religije pri zmanjševanju strahu, saj v njej ljudje dobivajo oporo, ki je zunaj njih samih. Nekateri menijo, da je to primeren način spopadanja z življenjskimi težavami; drugi pa, da religija preprečuje, da bi ljudje postali samozavestni in zaupali v lastne sposobnosti, ter jih odvrča od soočanja s kruto resničnostjo. Danes mnogo ljudi zanima način, kako vere uporabljajo zgodbe, simbole in umetnost, da bi dale dogodkom globlji pomen (<http://www.religije.com/index.html>).

Kakor koli, pri nas in drugod beseda religija pri razmišljanju nasprotuje na eni strani - ali ravni - na zveze kot »religija in smisel življenja«, »religija in znanost«, »religija in vsakdanje življenje«, »izvori religije«, na drugi strani pa na pisani svet religij (v množini: starogrška religija, kitajske religije, krščanstvo, budizem, judaizem, islam,)
(FLERE, Kerševan, 1995, 11).

Za seminarsko nalogo smo se odločile predvsem zato, ker v današnjem načinu življenja prihaja do sporov zaradi religije, še posebej med mladimi.

V nalogi bomo opredelile pojem religije in poskušale ugotoviti kako celjski dijaki sprejemajo religijo. Naredile bomo tudi anketni vprašalnik med dijaki Poslovno-komercialne šole in drugih šol v Celju in tako lažje videle način gledanja mladih na religijo. Posluževale se bomo tudi z internetom in pa z različnimi deli, ki jih bomo na koncu navedle v virih.

1.2 Cilji v raziskovalni nalogi

Naši cilji v tej nalogi se deli na dva poglavitna dela. S prvim delom bomo teoretično opredelile problem, v drugem pa praktično uporabile teoretične podatke ter jih analizirale in s tem združile obe plati naših ciljev.

1.2.1 Cilji v teoretičnem delu naloge

V teoretičnem delu smo postavile naslednje cilje:

- opredeliti kaj je religija in vpliv religije
- kakšna je družbena vloga in funkcija religije
- kako se religija kaže v družinah in kako vpliva na verovanje posameznika
- analizirati zahodne in vzhodne religije
- opredeliti religijo kot družbeni pojav in kak odnos imajo do religije mladostniki
- opredeliti kaj je sekularizacija in kakšne družbene in kulturne funkcije ima religija
- opredeliti kakšna je religija danes v sodobni družbi, v Sloveniji in na celjskem ter nestrpnost Slovencev do drugače religiozno usmerjenih

1.2.2 Cilji v praktičnem delu naloge

V praktičnem delu želimo na območju Celja:

- raziskati, katera religija prevladuje med celjski dijaki
- ugotoviti, kako so anketiranci seznanjeni o svoji religiji
- ugotoviti ali anketiranci prihajajo iz istoverskih družin
- kakšno mesto zavzema vera v odnosu do ostalih vrednot
- kdo je imel največji vpliv na odnos dijakov do vere
- ali imajo dijaki dovolj možnosti za svobodno odločitev o veroizpovedi
- kakšen odnos imajo dijaki do vrstnikov drugačne religije
- ugotoviti ali anketirance moti, da so v njegovem kraju druge verske ustanove, prireditve, romanje
- raziskati ali se anketirance druge veroizpovedi počutijo sprejete
- ugotoviti kakšno je razmerje med verujočimi in neverujočimi dijaki
- ugotoviti ali so dijaki za gradnjo džamije v sloveniji
- raziskati ali so dijaki za nošenje rut v šoli
- ali so za uvedbo obveznega verouka v šoli

1.3 Opredelitev hipotez

- **Hipoteza 1:** Menimo, da med celjskimi dijaki prevladuje krščanka vera.
- **Hipoteza 2:** Menimo, da so anketiranci dovolj seznanjeni o svoji veri.
- **Hipoteza 3:** Menimo, da anketiranci prihajajo iz istoverskih družin.
- **Hipoteza 4:** Menimo, da vera kot vrednota izgublja svoj prvotni vpliv, večina se ne držijo verskih navad, običajev in vrednot.
- **Hipoteza 5:** Menimo, da na ne verovanje dijakov vplivata predvsem okolje v katerem živijo in družba.
- **Hipoteza 6:** Menimo, da se dijaki svobodno odločajo o veroizpovedi.
- **Hipoteza 7:** Menimo, da se dijaki s pripadniki druge vere ne razumejo dobro, saj prihaja do diskriminacije.
- **Hipoteza 8:** Menimo, da anketirance moti, da so v njihovem kraju druge verske ustanove.
- **Hipoteza 9:** Menimo, da se anketiranci ne počutijo sprejete, zaradi svoje religiozne usmerjenosti.
- **Hipoteza 10:** Menimo, da bi večina verujočih opustili svojo vero zaradi družbe.
- **Hipoteza 11:** Menimo, da večina dijakov nasprotuje gradnji džamije.
- **Hipoteza 12:** Menimo, da večina dijakov nasprotuje nošenju islamskih rut v šoli.
- **Hipoteza 13:** Menimo, da večina dijakov nasprotuje uvedbi verouka v šoli.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1 Opredelitev pojma religija

Kaj je pravzaprav vera in zakaj je del življenja toliko ljudi? V vsej zgodovini in po vsem svetu so ljudje verjeli, da obstaja nekaj več kot zgolj fizični svet, ki se zaznava s čutili. Celotako, kadar razmišljate ali čustvujete, uporabljate možgane, ki so del fizičnega sveta. Verni ljudje verjamejo, da obstaja nekaj posebnega, kar daje njihovem življenju vsebino in smisel. Verjamejo, da je to posebno prav tako resnično kot fizični svet; verniki so prepričani, da je to posebno celo bolj resnično kot fizični svet, zato ga včasih imenujejo končna ali popolna resničnost. Ta druga resničnost je duhovna, ne fizična. O njej je težko govoriti, ker je ni mogoče spoznati po običajni poti, kot npr. znanstvena dejstva. Verni ljudje pravijo, da idejo duha lahko občutijo, čeprav je ne morejo opisati.

Duh je to, kar daje nečemu notranje bistvo in določen značaj. V starih časih so opisovali duha kot iskro ali dih, ki daje življenje. Vse, kar pomaga ljudem, da se približajo duhovnemu svetu, velja za posvečeno oziroma sveto in se obravnava z velikim spoštovanjem. V nekaterih jezikih, npr. v indijskih, besede za religijo dolgo časa sploh niso poznali. Vera je bila tako povezana z življenjem, da posebna beseda zanjo ni bila potrebna.

Tudi danes je za besedo religija težko najti opredelitev, ki bi bila splošno sprejemljiva. Kljub temu je nekaj pojmov, ki so skupni vsem veram. Religija največkrat vključuje spoštovanje in čaščenje višje, nevidne sile, ki naj bi ustvarila svet in ga zdaj tudi nadzoruje. To višjo silo včasih imenujejo Absolutno. V nekaterih religijah je to neosebna sila, drugih bolj osebna, imenovana Bog, na katerega se ljudje obračajo po pomoč in vodstvo. Nekateri religije imajo več bogov. Večina religij uči, da najvišje sile ni mogoče opisati in je zato ne upodablajo. Judje niti ne izgovarjajo imena svojega Boga na glas, ker je tako svet; njegovo ime pišejo v skrajšani obliki (YHWH). V mnogih religijah verujejo, da imajo ljudje in včasih tudi živali neke vrste notranjo iskro, ki je ločena od telesa in razuma ter se enači s prej opisanim duhom. Pogosto se imenuje duh ali duša. Ta velja za najpomembnejši del človekovega bitja, saj ga vodi k Absolutnemu, in je neumrljiva.

Religije sprašujejo in skušajo odgovoriti na nekatera pomembna vprašanja: Zakaj je bil ustvarjen svet? Kako naj ljudje živijo? Zakaj je toliko trpljenja? Kaj je po smrti? Judje, kristjani in muslimani imajo podobno pripoved o stvarjenju: Bog je ustvaril svet in iz prsti naredil prvega moža Adama ter prvo ženo Evo. Adam in Eva sta živela v raj, toda Bog ju je izgnal na Zemljo in jima namenil težko življenje, ker nista bila poslušna in sta zaužila sad s prepovedanega drevesa. Nobenega odgovora na pomembna vprašanja, ki jih postavljajo religije, ni mogoče dokazati in ga preizkusiti z razumom; kdor sprašuje, mora verjeti oziroma zaupati odgovoru.

Slovenska beseda za religijo je vera. Beseda religija izvira iz latinske besede religio in pomeni obveza ali dolžnost. Religije zahtevajo od svojih vernikov, da se ravna po določenih smernicah in pravilih. Mnogo vernikov verjame, da je postavil pravila vedenja Bog, zato jih je treba brezpogojno izpolnjevati. Drugi menijo, da je treba pravila prilagajati času in razmeram, v katerih živijo. Večina religij npr. uči, da je človekovo življenje sveto.

Nekateri verski voditelji nasprotujejo uporabi kontracepcije za načrtovanje družine, mnogi drugi pa mislijo, da je kontracepcija dobra, posebno zato, ker je svet danes prenaseljen. Religije ugotavljajo, da svet in ljudje na njem niso popolni in so zato vir trpljenja. Mnogo jih uči, da bodo ljudje, ki verujejo in izpolnjujejo verske nauke, rešeni svojih grehov in jim bo prizaneseno trpljenje po smrti, kajti združili se bodo z Absolutnim. To pogosto imenujejo odrešenje in osvoboditev.

Nekatere vere učijo, da je osvoboditev mogoča že na tem svetu. Mnoge religije imajo duhovnike, izvajalce javnih opravil, kot je vodenje bogoslužja. Lahko tudi usmerjajo ljudi v duhovni svet; v nekaterih religijah delujejo kot nekak vezni člen med ljudmi in Bogom ter obratno. Pri bogoslužju se izkazuje spoštovanje Bogu ali bogovom.

Verniki se pogosto srečujejo, da bi pokazali čustva občudovanja, veselja in hvaležnosti, ki jih navdajajo. Kadar so srečanja v obliki obreda, se ta pogosto imenuje služba božja. Z udeležbo pri obredu ljudje izražajo svojo vero. Pokrivanje glave kot znamenje ponižnosti in enakosti z drugimi verniki, klečanje in priklanjanje, ki izkazujejo spoštovanje do Boga, so običajni bogoslužni obredi. Nekatere religije, običajno tiste, ki so nastale v vročih, prašnih deželah, zahtevajo umivanje in sezuvanje. Pri religijah z osebnim Bogom sestoji molitev iz čaščenja, zahvaljevanja ter prošnje za pomoč in vodenje zase ali za druge. Molitev je lahko tudi v obliki meditacije. Z njo želi človek doseči notranji mir, tako da so odstranjene vse ovire za razumevanje. Pri molitvi in meditaciji se pogosto uporabljajo pripomočki za koncentracijo. V mnogih religijah so to molek, sveče kadilo.

Religije pogosto slavijo pomembne dogodke v življenju, kot so rojstvo, polnoletnost, poroka in smrt, da bi spodbujali ljudi k razmišljanju o vsebini in smislu življenja ter pomagali posameznikom premostiti spremembe v življenju. Obstaja tudi upanje, da bo do teh ljudi vsemogočna sila bolj milostna. V mnogih religijah so skupine ljudi, ki se ravna po drugačnih, strožjih pravilih vedenja. Moški (menihi) in ženske (nune) živijo v samostanih, ločeno od preostalega sveta. Ne poročajo se in ne opravljajo običajnega dela. Pogosto jim je prepovedan vsak stik z denarjem. Nekateri živijo v molitvi in meditaciji, drugi se ukvarjajo z dobrodelnostjo.

Redovniki in redovnice se izogibajo nečimrnosti, z načinom oblačenja izpričujejo svoje preprosto, skromno življenje in enakost z vsemi drugimi. Verniki si želijo obiskovati kraje, ker menijo, da imajo duhovno vrednost, saj so se tam pogosto odigrali pomembni verski dogodki. Jeruzalem v Izraelu je sveto mesto za jude, kristjane in muslimane, čeprav iz različnih zgodovinskih vzrokov. Potovanje v svete kraje se imenuje romanje. Če je romanje naporno, naj bi še bolj utrdilo človekovo vero.
(<http://www.religije.com/index.html>).

2.2 Vpliv religije

Religija je bila močna sila v razvoju različnih svetovnih kultur. Marsikje ima še vedno velik vpliv. Celo v zahodnih družbah, v katerih mnogo ljudi ne čuti nobenega odnosa do religije, ima ta še vedno nekaj vpliva. Tako so npr. mnoga krščanska praznovanja razglašena za državne praznike; marsikje so tudi proti odpiranju trgovin ob nedeljah, saj je to krščanski sveti dan.

Nekateri neverujoči menijo, da ima vera na družbe prej slab kot dober vpliv, saj lahko povzroča tudi vojne. Mnogo vernikov pa bi dokazovalo, da niso imele slabega vpliva verske ideje, temveč način, kako so jih ljudje na oblasti nepravilno razlagali in zlorabljali za svoje koristi. Včasih so vprašanja, ki so videti verska, pravzaprav rasistična, oboja pa so povezana s politiko.
(<http://www.religije.com/index.html>).

2.3 Zahodne in vzhodne religije

Neredko se govori o koreniti razliki, ki naj bi ločevala zahodne ali abrahamovske religije (judovstvo, krščanstvo, islam) od vzhodnih, orientalnih (hinduizem, šintoizem, budizem, šintoizem) bi bile najpomembnejše v tej drugi skupini. Toda znanstveni opazovalci svarijo glede znanstvene zanesljivosti geografske razdelitve. Svarilo izhaja predvsem iz spoznanja, da so religije v isti domnevni geografski skupini zelo različne.

Možnosti ugotovitve tipoloških razlik med tema dvema skupinama so zelo omejene:

- Za orientalne religije se običajno šteje, da so manj ločene od celotnega poteka življenja, od življenjskih nazorov kot pa zahodne. Torej orientalne religije bi naj bile neločljive od običajev in tradicije, bi naj ne bile posebej artikulirane in zaznavne. Ta razlika je zelo diskutabilna, saj vsaka resnična religija zahteva, naj bi celo življenje vernika bilo prežeto z religioznostjo, navezanostjo na religijo.

Za orientalne religije naj bi veljalo, da nimajo vernikov, temveč privrženec. Ta razlika je bolj formalna in izrazoslovna, ne pa vsebinska. Sam pojem enega boga stvarnika je manj jasen pri orientalskih religijah. (FLERE, 2005, 118).

Slika 1: Budizem

<http://www.travelwiththeleague.com/Web%20images/Buddhism%20Debating%20in%20the%20Sera%20Monastery.jpg>

2.4 Religija kot družbeni pojav

Religija je družbeni pojav. Kaj to pomeni? V konkretnem življenju kake družbe ali posameznika se srečujemo vedno le s konkretnimi religijami in tipi religioznosti. Zato moramo religijo obravnavati kot specifično, družbeno proizvedeno sredstvo, s katerim ljudje v različnih družbah rešujejo določeno problematiko. Ti problemi se nanašajo predvsem na določene procese in pojave v naravi, na osnovne s tradicijo sprejete institucije, pravila in vrednote neke družbe, na osnove človekovega psihičnega in čustvenega življenja. Pri tem se pojavlja specifično doživljanje svetega. Do tega doživljanja prihaja preko obreda, ki oživilja religiozni sistem, da začne funkcionirati. (Odnos mladih do religije, 1991, 14).

2.5 Družbena vloga in funkcija religije

Ni mogoče enkrat za vselej in za vsako religijo opredeliti njenih funkcij in posledic v družbi. Neposredno družbeno funkcijo ima le religiozno prisvajanje, religiozni odnos do družbenih pojavov. Različne religije v različnih obdobjih so usmerjene na različne objekte.

Družbena vloga religije je bila praviloma konzervativna. Njena konzervativnost se je izražala na različne načine, bodisi s tem, ker je utrjevala nek določen družbeni red, ga posvečala (videla v njem določen izraz boje volje), bodisi s tem, da je z obljubami o lepšem posmrtnem življenju, hotela „olepšati“ težave. Ni mogoče enkrat za vselej in za vsako religijo opredeliti njenih funkcij in posledic v družbi. (Odnos mladih do religije, 1991, 13, 14).

2.6 Sekularizacija

Izraz sekularizacija se je v zgodovini najprej uporabil, ko se je govorilo o odvzemu ali prevzemu cerkvenih posestev s strani države ali posvetnih oseb v 17. in 18. stoletju. V zadnjih desetletjih pa se je v sociologiji religije uveljavil kot oznaka za celoto procesov in učinkov modernizacije na religijskem področju. Sama beseda sekularizacija se veže na latinski saekulum, s katerim se je prevajalo novozavezni čas oziroma svet.

V najširšem pomenu naj bi z izrazom sekularizacija torej „pokrivali“ spremembe, ki so nastale v moderni družbi z ozirom na religijo. V tej vlogi je sekularizacija bolj ali manj uspešno izpodrinila (jih nadomestila ali si jih podredila) druge izraze, ki so tudi skušali označiti omejene spremembe.

Razumljivo je, da je tako široko uporabljen izraz zajemal pri različnih avtorjih različne ali vsaj različno poudarjene in predstavljene vsebine, sama sekularizacijska teža pa je bila odvisna od razumevanja razmerja med moderno družbo in religijo. Med poenostavljenimi opredelitvami je za začetek najustrežnejša, najbolj „kažipotna” tista, da gre pri sekularizaciji za proces zmanjševanja družbenega pomena religije (religioznega mišljenja, prakse in institucij) kot posledica modernizacije.

Bolj razčlenjeno pa naj bi pri sekularizaciji šlo za naslednja dogajana oziroma procese:

- a) Zmanjševanje ali celo izginjanje nekdanj odličnega vpliva religioznih institucij in posebej cerkva na druga področja in institucije na primer na državo: ločitev cerkve in države in sodstva, ki nista več v rokah cerkve ali pod cerkvenim nadzorom.
- b) Zmanjševanje navezanosti posameznika na cerkve in verske skupnosti. Za to naj bi govorili predvsem podatki o zmanjševanju udeležbe pri cerkvenih obredih, od nedeljskih maš do krstov, cerkvenih porok, zmanjševanje članstva v cerkvah sploh ali vsaj zavesti o pripadnosti, neupoštevanje norm verske skupnosti v vsakdanjem življenju (na primer na področju spolnosti: prepovedi „nenaravne kontracepcije” v katoliški cerkvi).
- c) Izrecno zavračanje, še bolj pogosto pa enostavno nesprejemanje (povezano z nepoznavanjem in nezanimanjem) tradicionalnih verskih predstav in nauk. Raziskave kažejo na redukcijo in selekcijo verovanj, pa tudi na svojevoljno kombinacijo verovanj različnega izvora (iz različnih verskih in drugih miselnih tradicij). Tako vernost se na primer težko opredeli kot krščanstvo, čeprav v večini primerov ni mogoče trditi, da gre že kar za nereligioznost ali celo za ateizem.

(FLERE, Kerševan, 1995, 11).

2.7 Religija danes v sodobni družbi

Ko govorimo o „sodobni družbi” imamo v mislih predvsem sodobne industrijske družbe. Problem religije v teh družbah je dvojen. Za nekatere je samo vprašanje časa, kdaj bo napredek znanosti, splošne izobrazbe in višjega življenjskega standarda religijo odpravil, drugi vidijo v njej še vedno zelo živo, neodpravljivo človeško potrebo.

Raziskave različnih avtorjev po svetu prikazujejo naslednjo religiozno podobo, obiskovanje religioznih obredov upada in je najredkejše prav v najbolj modernih sredinah, v industrijskih področjih in velikih mestih med mladino in ljudmi v zrelih letih.

Podatki iz mnogih evropskih dežel in ZDA govore, da so ljudje iz višjih slojev z višjo izobrazbo in boljšim standardom redkejši obiskovalci cerkva kot ljudje z nižjo izobrazbo in slabšimi življenjskimi razmerami. Velik pomen za religiozno opredelitev imata tudi družbeni položaj in družbena sredina, v kateri posameznik živi.

Prevladuje ocena (tudi med večino religioznih oz. cerkvenih raziskovalcev), da je tradicionalna cerkvena religioznost v krizi, da religija izgublja pomen glede na to ali se ta pripisuje nekemu enotnemu procesu sekularizacije ali spletu različnih dejavnikov z različnimi učinki.

Sklepamo lahko, da je religija v primerjavi s prejšnimi obdobji zgubila pomen, ker se je v „sodobnih družbah“ zožilo področje njenega „dela“ oz. zmanjšala potreba in možnost za njeno „uporabo“. Človek stoji nasproti svetu, naravi, družbi in samemu sebi kot konkretnemu psihofizičnemu bitju, kot subjekt nasproti subjektu.

(Odnos mladih do religije, 1991, 13, 14)

Slika 2: Obiskovanje cerkve
http://www.donbosko.si/smp/files/smp/colle_confornto_04_mala.jpg

2.8 Družbene in kulturne funkcije religije

Religija vpliva na delovanje družbe na dva načina:

1. POSREDNO vpliva na ravnanje posameznika, ker lahko zadovoljuje človekovo potrebo po smiselnosti življenja in/ali potrebo po varnosti v skupnosti (psihološke funkcije religije)
2. NEPOSREDNO vpliva na delovanje celotne družbe. Različne sociološke teorije postavljajo v ospredje različne družbene funkcije religije:
 - Integracijska funkcija religije. V ospredju je funkcionalistični pogled na religijo. Ta izhaja iz predpostavke, da ima religija kot del kulture povezovalno vlogo. Ima enoten sistem vrednot, pogled na delovanje družbe in s tem poveže različne socialne skupine.
 - Socialno-nadzorna (etična) funkcija ali vloga je tesno povezana z integracijsko funkcijo. Če imajo temeljne družbene vrednote in moralne norme svoj izvor v religijski tradiciji in doktrini, je socialna kontrola s strani religije zelo močna. Dejavnik družbenega nadzora je izredno močan.
 - Kompenzacijska funkcija postavlja v ospredje marksistično teorijo, ki poudarja, da je religija s predstavami o onostranskem življenju dopolnilo in nadomestek za tostransko neenakost.
3. Legitimacijsko funkcijo opravlja religija hkrati z vsemi temi, saj je imela glavno vlogo pri opravičevanju družbenih neenakosti med ljudmi.
(Vera kot vrednota, 2004, 19).

Slika 3: Funkcija religije [http://lh3.ggpht.com/tine.skok/R-
uiKnQJ7EI/AAAAAAAAAD5U/wtHAjG0fY9s/s144/09-1wyd-cross6.jpg](http://lh3.ggpht.com/tine.skok/R-
uiKnQJ7EI/AAAAAAAAAD5U/wtHAjG0fY9s/s144/09-1wyd-cross6.jpg)

2.9 Religija in družina

Vprašanje razmerja med religijo in družino obravnavamo predvsem v okviru, ko gre za spol, rod in moralo. S tem je pokrit večji del problematike, ki se nanaša na religijo in družino, pa vendar obstaja še nekaj omembe vrednih vprašanj. Družine večinoma, skoraj brez izjeme (izjeme so sekularizirane sodobne družine) funkcionirajo kot svojevrstne verske skupine. Družinsko življenje je prežeto z verskimi obredi, prazniki in verskimi normami. Seveda se v takšnih razmerah družina dojema kot sveta skupina, religioznost pa krepi povezanost družine.

Verski prazniki niso le priložnost za fizično zbiranje družine, za uživanje v jedaci in družabne stike, temveč tudi za potrjevanje skupne pripadnosti (npr. obredi kultov prednikov, med katere lahko prištejemo tudi praznik svetih pri katoličanih ali slavo pri pravoslavni Srbiji). Celotno v današnjih sekulariziranih družbah versko življenje poteka predvsem v družini, družina ostaja nekakšna oaza vernosti v sekularizirani, racionalizirani, poklicni, gospodarski, zdravstveni, pogostoma tudi šolski dejavnosti.

Sociologi in psihologi proučujejo predvsem ali in koliko religioznost krepi družino in zakonsko zvezo. Iz durkheimove perspektive, bi se lahko pričakovalo, da religioznost krepi družino na neposreden način. Ko gre za odnose med starši in otroki, to vključuje vzgojne dejavnosti staršev, njihov angažma z otroki, prisotnost ali odsotnost družinskih spopadov, konsistentnost starševskega vedenja (v nasprotju z vedenjskim nihanjem staršev), omamljanje in alkoholizacija staršev, delinkventnost staršev. (FLERE, 2005, 168).

2.10 Religija in osebno zorenje

Religioznost kot tudi drugi nazori in vedenja, vedenjski vzorci so podvrženi spremembam v teku življenjskega cikla.

Kar zadeva otroštvo, se tukaj srečujemo z dvema vrstama vprašanj:

- prva vrsta se nanaša na to, kako se v teku otroštva religioznost razvija
- druga vrsta vprašanj pa se nanaša na to, kako (preko katerih kazalcev) opazovati religioznost pri otrocih. Kar zadeva prvo vrsto vprašanj, kako se razvija religiozna zavest in praksa pri otrocih, se tu srečujemo z vsemi teorijami in raziskovalnimi strategijami glede socializacije.

Največ raziskav v osnovi sledi Piagetu, v prizadevanju, da se ugotovijo stadiji v razvoju religioznosti, ki bi ustrezali njegovim stadijem o intelektualnem razvoju in zorenju osebnosti. Osnovne ugotovitve gredo v smeri, da se religioznost v

otročtvu prične kot omejeno razumevanje konkretnih objektov, razmerij in odnosov in se širi do bolj abstraktnih in kompleksnih pojmov.

J. Elkind je v Piagetevim studijem in ugotovil, da se religioznost kaže:

- od 5. do 7. leta kot razumevanje, da je veroizpovedna pripadnost absolutna, ukazana s strani boga samega in nespremenljivega;
- od 7. do 9. leta se vera kaže, kot stvar družine, tako da je vse, kar družini pripada, tudi te vere (npr. ljubljenci);
- od 10. do 14. leta se prično razumevati nekatere kompleksnosti verskega življenja, kot da so zadeve v drugih družinah drugačne, prične se razumevati smisel obredij in nazorov;
- temu sledi lastno oblikovanje religioznosti in dojetanje njene abstraktnosti najstništvo in adolescenca je obdobje korenitega zasuka v zorenju osebnosti, ki zadeva tudi religioznost. To je obdobje kritičnega preizkušanja, zastavljanja eksistencialno-smiselnih vprašanj najboljše vrste in uporništva;
- Vendar raziskave kažejo, da starši in družina za večino mladostnikov ostanejo najpomembnejši vpliv, kar zadeva religioznost, da je ta vpliv močnejši kot glede nekaterih drugih nazorov in praks. Ta vpliv se kaže istosmerno, glede veroizpovedi, usmeritve religioznosti k liberalnim ali konservativnim nazorom. Ta vpliv staršev ne izhaja samo iz religiozne/nereligiozne usmerjenosti vzgoje, temveč tudi iz vzgojnega sloja. Toplina in brez konfliktnost družinskih razmer prispevajo k istovrstnosti nazorov in praks.

Adolescenti in mlajši odrasli kljub temu kažejo relativno nižje stopnje religioznosti od generacije svojih staršev, in to je ugotovitev skoraj brez izjeme, kar se lahko razlaga na različne načine, predvsem pa bodisi kot generacijskih pojav (mladi odrasli so bolj vpeti v posvetne dejavnosti) bodisi kot posledica obče sekularizacije, ki se bolj kaže pri mladih. Poleg te prevladujoče tendence pri religioznosti mladostnikov se kažejo tudi neke druge, izrazite, vendar manjšinske.

Verski dvom je značilen v okviru kritičnih eksistencialnih preizkusov in premislekov in ki lahko postane prevladujoče nazorsko stališče. Izsledki kažejo, da do dvomečnosti prihaja predvsem pod vplivom šolanja, ki spodbuja občni skepticizem, in pod vplivom zaznave o grobih kršitvah morale s strani navidezno zelo gorečih vernikov. Sicer pri nekaterih tipih osebnosti vprašanj, ki zbujejo dvomečnosti, privedejo do krepitev religioznosti kot poseben obrambni psihološki mehanizem.

Drugi tak pojav je popolno odpadništvo v odnosu do izvorne verske skupnosti. Slednje je lahko prestop v drugo skupnost ali popolna odsotnost navezave stika z verskimi skupnostmi.

Psihološke raziskave teh pojavov so skladne s teorijo racionalne izbire. Do dvomečnosti in odpadništva prihaja predvsem v razmerah šibke družinske integracije in šibke družinske religioznosti. O tem je veliko raziskav, čeprav niso nakazale zelo močnih povezav. Tudi naše raziskave potrjujejo, da so različne oblike religioznosti, povezane z družinskim življenjem in da se reproducirajo znotraj družin.

To pomeni, da je tudi odsotnost verskega življenja v družini izvora podlaga za dvom in spremembo pripadnosti, kar je v skladu z idejo o verski navezanosti kot družbeni navezanosti in vrsti »družbenega kapitala« te vključenosti v skupine, na katere se lahko opremo. (FLERE, 2005, 170).

2.11 Dejavniki, ki vplivajo na verovanje posameznika

Posameznik ne živi sam, temveč v skupini: v družini, šolskem razredu, prijateljski klapi, delovni enoti, strokovnem združenju, interesni skupini, politični stranki. Člani skupine imajo posebne vloge, najpomembnejša je vloga voditelja. Vloge so odvisne od sestave in vrste skupine. Najpomembnejša skupina v posameznikovem življenju je družina, pri mladih tudi prijatelj, pri starejših pa delovna skupina.

Svojevrstna skupina je množica, ki vsebuje ogromno ljudi, ti pa se združujejo le kratek čas. Za množice je značilno, da imajo šibko organizacijo, močna čustva, veliko spontanost in visoko stopnjo aktivnosti, ki ne malo kdaj preide v agresivnost. Razlikujemo politične, športne, glasbene in verske množice. Če ima množica drugačno vero kot posameznik, mora posameznik pri vključitvi v množico svojo vero zavreči in sprejeti množično.

Že samo dejstvo, da smo v družbi z drugimi, spremeni naše obnašanje. V javnosti ravnamo drugače kot doma, pred drugimi drugače, kot kadar smo sami. V vsaki skupnosti najdem pojmovanja in pričakovaja o tem, kaj je ustrezno obnašanje. Vsaka družba si oblikuje vrednote, norme in moralo, ki jih njeni člani osvajajo v procesu socialnega učenja, da bi lahko živeli v sožitju z drugimi. Vera družbe, v kateri živimo, vpliva na posameznika v okolju. V mladostniškem času se izoblikuje razne sekte, tudi statistika kaže, da jih je iz leta v leto več.

Med posameznikom in družbo deluje dvojni odnos:

- na eni strani družba vpliva na posameznika, ga oblikuje in spreminja, na drugi pa tudi posameznik vpliva in spreminja družbo. Človek je po svoji naravi enkratno in ustvarjalno bitje. Družba in vzgoja ne porajata serijskih proizvodov, temveč posameznike s samosvojimi identitetami in individualnosti. Napredek družbe in človeštva je plod ustvarjalnih prispevkov posameznikov.
- Posameznik odrašča in se oblikuje v različnih družbenih okoljih. Prvo in najpomembnejše je njegova družina. Že takoj ob rojstvu človek postane družbeno bitje, saj vzpostavlja osebne, intimne stike z drugimi ljudmi. Na začetku je to le otrokova družina, kasneje se pa ta družbeni krog veča. Ker človek v zgodnjem otroštvu še ni sposoben racionalno sprejemati lastnih odločitev, se vpliv družine manjša, pomembnejšo vlogo pa pridobivajo vrstniki. Ti povzročijo pri mladostniku poglobljanje in drugačen odnos do vere.

(Vera kot vrednota, 2004, 19, 20).

2.12 Religija in mladostniki

Pri vprašanju o pomenu religije za mlade je pomembno predvsem razmerje med duhovnostjo in institucionalizirano religijo. Duhovnost lahko definiramo kot iskanje in doseganje višjih oblik zavesti ter odnosov posameznikov do celote življenja, institucionalizirana religija pa si tradicionalno lasti duhovnost. Mladi imajo velike potrebe po duhovnem razvoju, toda uresničevanje teh potreb ne iščejo predvsem v okviru tradicionalnih religiozних institucij. Upoštevajoč zadnje raziskave med mladimi, lahko povzamemo, da mladi duhovnih praks ne izenačujejo z institucionalizirano religijo, cerkev in duhovniki pa zanje niso pomembna institucija ter osebe, ki bi jim posebno zaupali.

Med njimi se pojavlja močna težnja k tako imenovani tihi religioznosti, ki je stvar posameznika, njegove zasebe duhovne prakse, ne pa manifestnega izražanja v religiozni skupnosti ali organizaciji. Ta težnja se ujema s splošno težnjo po individualizaciji in subjektiviranju življenjskih potekov ljudi v sodobnih družbah. Zato moramo razlikovati med odmikom od religiozних institucij in upadanjem religioznosti nasploh (sekularizacija).

Odmik od tradicionalnih oblik religijske organizacije je zlasti opazen pri mlajših generacijah, prav pri njih pa je dalj časa opaziti tudi nasproten proces, namreč krepitev zanimanja za različne oblike duhovnosti ter poglobljanja življenjskega izkustva, ki se napaja zlasti pri vzhodnajških izviri.

Slika 4: Mladi in verski običaji

<http://usmiljenke.rkc.si/img.php?i=../foto//Sestre/Vincencijeva%20konferenca%20mladih/Priprava%20daril.jpg&u=slide>

Če potegnemo črto, lahko sklepamo dvoje. Tako kot državi v letih socializma ni uspelo vsiliti mladim ateizma, tudi sedaj ne bo uspelo vsiljevanje konfesionalne religije. Očitno pa je tudi, da mladi terjajo pluralize na področju duhovnih praks. Pri tem pa je treba opozoriti, da sledji zahteva tudi zrelega posameznika, ki zna ločevati med spiritualnim kičem in resno duhovnostjo. Duhovnost lahko namreč podpira nezrelost mladih, kadar pomeni beg med krizami, življenjskimi tveganji in ogroženostjo.

(Vera kot vrednota, 2004, 22).

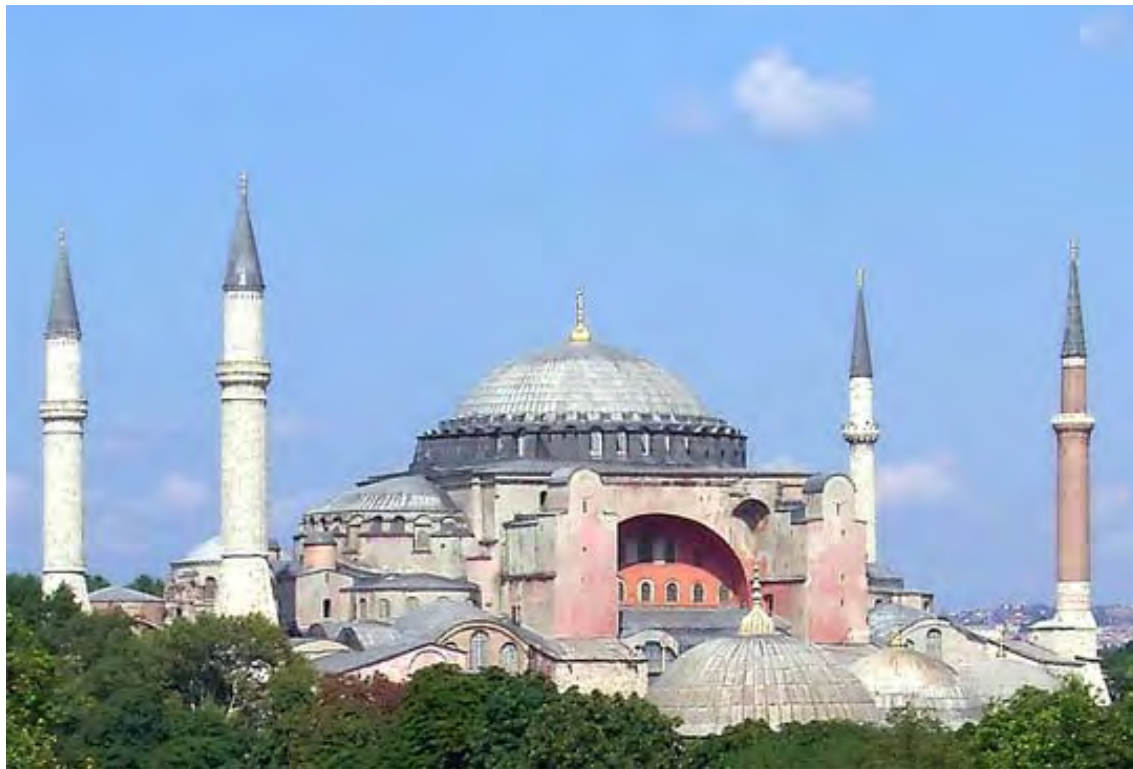
2.13 Religije v Sloveniji

V Sloveniji, podobno kot v drugih evropskih deželah, postaja postaja v zadnjih desetletjih področje novih religijskih gibanj (NRG) vse širše in aktivnejše. Od začetka osemdesetih let, ko so tudi k nam večinoma iz ZDA in Zahodne Evrope pričela prihajati prva NRG, smo priča vse bolj intenzivnemu in vse težje preglednemu dogajanju. Pri posebnem vladnem uradu je bilo maja 2007 registriranih 43 verskih skupnosti, med katerimi bi jih vsaj dve tretjini lahko uvrstili med NRG. NRG pri nas, številčnost njihovih pripadnikov pa ocenjuje na 10.000 (upoštevaje samo registrirane verske skupnosti, ki spadajo v NRG) pa vse do nekaj stotisoč (upoštevaje tudi neinstitucionalizirana gibanja in razne supersticije).

(<http://religije.info/NoveReligije/index.htm>).

V Sloveniji je 57,8 % katoliške vere, 0,8 % evangeličanske, 2,3 % pravoslavne, 2,4 % islamske, 3,5 % vernikov, ki ne pripadajo nobeni veroizpovedi in 10,1 % ateistov.

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Religija_v_Sloveniji).

Slika 5: Džamija <http://www.erevija.com/slike//Hagia%20Sofia%201%20Untitled-2.jpg>

2.14 Religije v Celju

V mestu Celje je še vedno največ vernikov katoličanov, več pa je tudi pripadnikov drugih ver, predvsem pa ateistov. Po zadnjih raziskavah je pripadnikov katoliške vere v Celju 63,8 %, pravoslavne 4,6 %, islamske 1,4 %, drugih ver 0,6 %, ateistov 6,8 % in neznanih 22,7 %. (Vera kot vrednota, 2004, 20).

Slika 7: Cerkev sv. Jožefa v Celju

http://www.destinacije.com/Slike/Slovenija/CrkveiKatedrale/Cerkev_Sv_Jozefa-Celje.JPG

2.15 Nestrpnost Slovencev do drugače religiozno usmerjenih

Beseda nestrpnost je kontroverzna. V zadnjem času se čedalje pogosteje uporablja. Nestrpnost torej pomeni, da so nekateri ljudje obravnavani drugače zaradi svojih religioznih prepričanj ali celo zaradi svojih oblačil in barve las. Še posebej nevarna je oblika nestrpnosti, ko gre za preprečevanje mešanja kultur v imenu nekakšne enotne nacionalne identitete. Vrednotna stališča do manjšin v Sloveniji so že nekaj časa negativna in postajajo čedalje bolj skrajna. Že dolgo so osovražene skupine ljudi iz nekdanjih jugoslovanskih držav, Afričanov, Romov, istospolno usmerjeni. Večina Slovencev ne želi za sosede imeti Muslimanov, Romov, priseljencev, Judov, v zavračanju teh skupin ljudi se skriva cela vrsta čustev in občutkov, od ksenofolnega straha pred tujim, do sovraštva in nasilja do vseh, ki se ne skladajo s podobo pravovernega Slovenca.

Ne gre samo za to, da se nestrpnost, predsodki, sovraštvo in rasizem v Sloveniji tolerirajo, temveč so popolnoma legitimni izraz v družbenem življenju. Tudi večina prebivalstva v Sloveniji jih dojema kot kaj nespremenljivega ali kot anomalijo, ki ji je treba nasprotovati, in veljajo za povsem normalen, običajen del tistega izgovora, ki mu pravimo svoboda govora.
(http://www2.arnes.si/~ljmiri1s/slo_html/publikacije/pdf/Mi%20in%20oni.pdf).

Slika 8: Nestrpnost Slovencev do gradnje džamije
http://www.dnevnik.si/uploads/image_cache/2b02471e02c01e4e52b2eb44c12c8665.jpg

3 EMPIRIČNI DEL

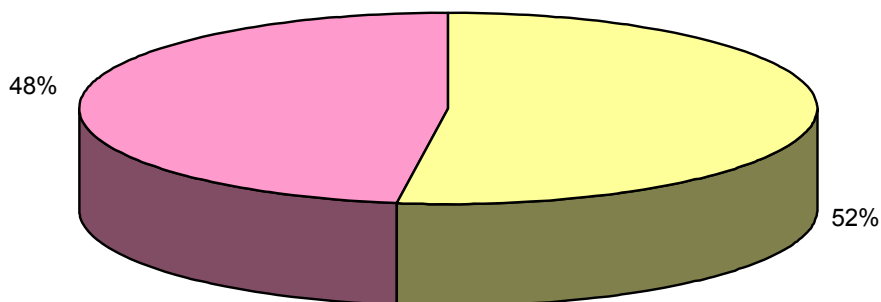
3.1 Analiza rezultatov obdelave podatkov

Anketirale smo 309 celjskih dijakov različnega spola, različnih šol in različne starosti. 161 dijakov je bilo moškega spola, 148 pa ženskega. Povprečna starost je bila 18 let. Anketirale pa smo dijake Šolskega center Celje, dijake 1. gimnazijo v Celju, Srednje ekonomsko šolo, Srednjo šolo za storitvene dejavnosti in logistiko in Gimnazije center Celje.

Pri anketiranju nas je oviralo le to, da so nekatere šole imele ankete dlje časa in nam je to otežilo analiziranje.

1. Spol

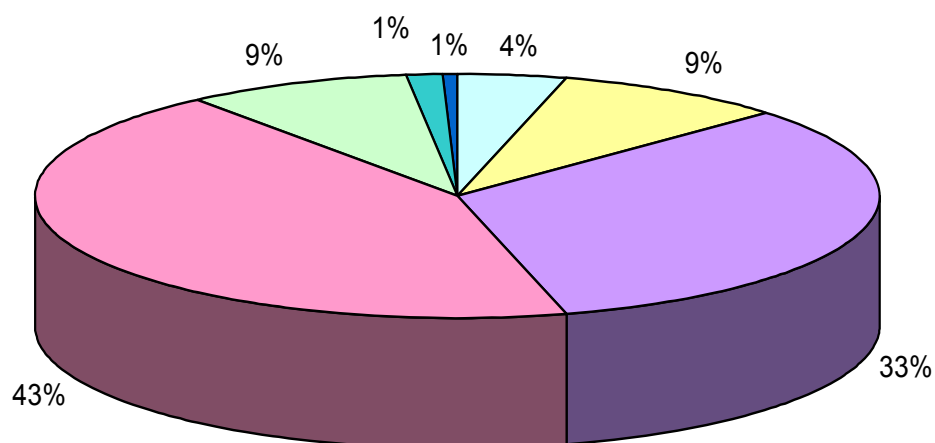
Moški	161	48 %
Ženski	148	52 %
Skupaj	309	100 %

Anketirali smo 309 dijakov, od tega je bilo 52 % ženskega spola in 48 % moškega spola.

2. Starost

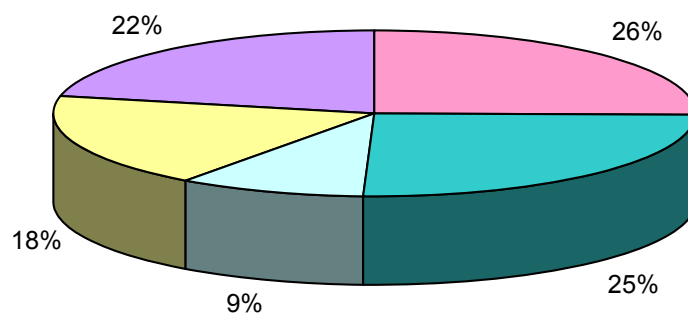
15 let	13	4 %
16 let	27	9 %
17 let	102	33 %
18 let	134	43 %
19 let	27	9 %
20 let	4	1 %
22 let	2	1 %
Skupaj	309	100 %

Na anketni vprašalnik so odgovarjale osebe različnih starosti. Največ odgovorov so podale osebe, ki so stare 18 let, teh je bilo 43 %. Nato sledijo s 33 % dijaki stari 17 let. 9 % anketiranih je starih 19 let in 16 let, nato sledijo dijaki stari 15 let s 4 %, ter dijaki stari 20 let in 22 let z 1 %.

3. Katero šolo obiskujete?

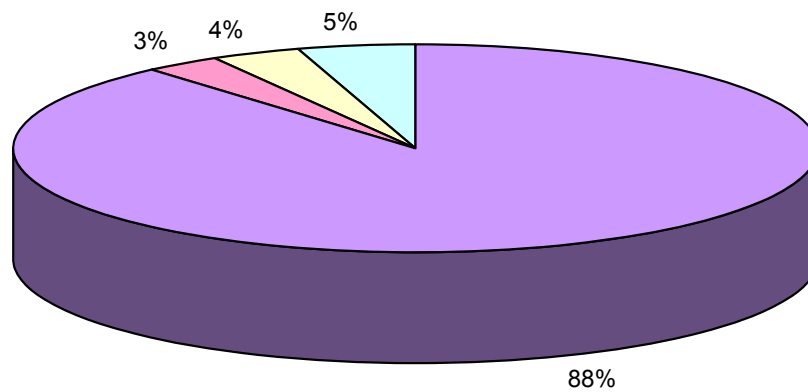
Srednje ekonomska šola	78	26 %
Gimnazija center	78	25 %
Gimnazija Kajuh	29	9 %
Šolski center Celje	57	18 %
Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko	67	22 %
Skupaj	309	100 %

Med anketiranimi šolami so bile Srednja ekonomska šola Celje s 26 %, Gimnazija center Celje s 25 % nato sledijo z 22 % Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko Celje, Šolski center Celje z 18% in 1. gimnazija v Celju z 9 %.

4. Kateri verski religiji pripadate?

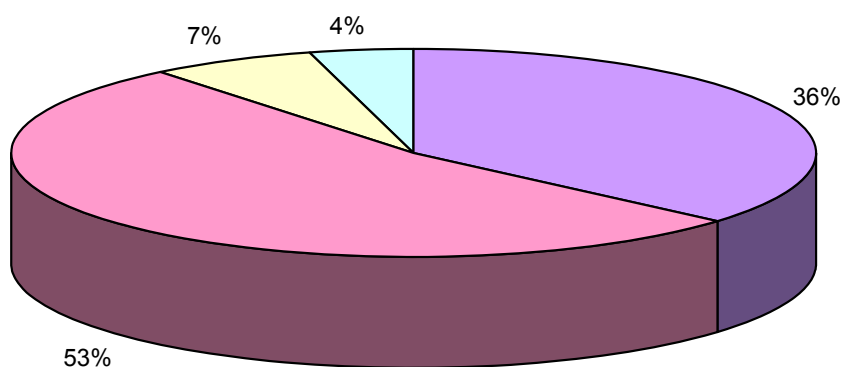
Katoliški	274	88 %
Pravoslavni	9	3 %
Islamski	11	4 %
Drugo	15	5 %
Skupaj	309	100 %

Po pričakovanjih, prevladuje med Celjskimi dijaki krščanska vera z 88 %, presenetljivo sledijo ateisti s 5 % nato islamska vera z 4 % ter pravoslavna vere s 3 %.

5. Ali mislite, da veste dovolj o svoji veri?

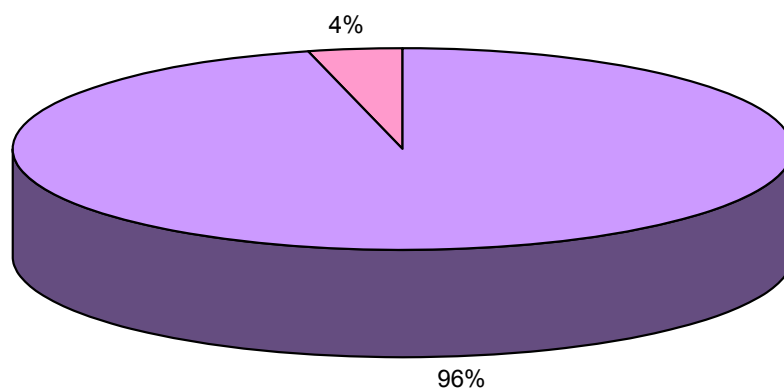
Dovolj	110	36 %
Dovolj, vse ne	158	53 %
Premalo	24	7 %
Drugo	15	4 %
Skupaj	309	100 %

Analiza na peto vprašanje kaže, da več kot polovica dijakov meni, da vedo dovolj o svoji veri ampak ne vsega. 36 % dijakov je mnenja, da vedo dovolj, 7 % je mnenja, da vedo premalo o svoji veri, 4 % dijakov pa vera ne zanima.

6. Ali prihajate iz istoverskih družin?

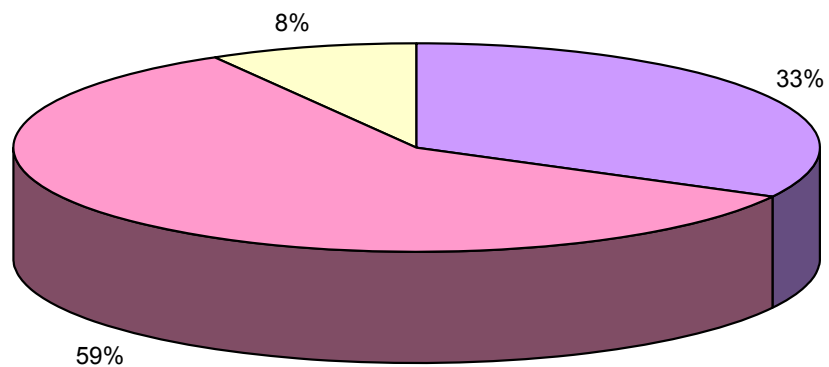
Da	288	96 %
Ne	21	4 %
Skupaj	309	100 %

Po naših pričakovanjih, večina dijakov prihaja iz istoreligiozno usmerjenih družin, le 4 % dijakov pa prihaja iz mešano religiozno usmerjenih družin. Najpogostejša verska sestava družin je krščansko-islamska.

7. Ali se držite svojih verskih praznikov, običajev, navad, vrednot...?

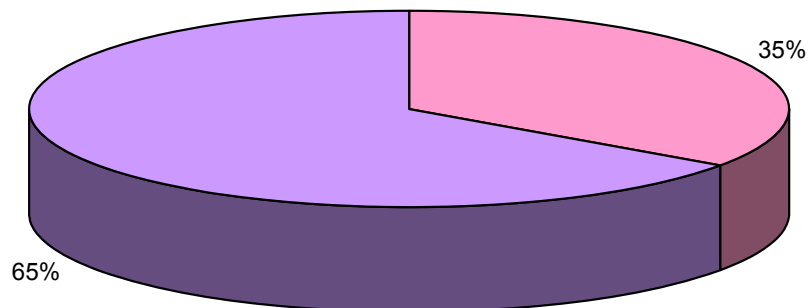
Da	100	33 %
Da, vendar ne vseh	174	59 %
Ne	35	8 %
Skupaj	309	100 %

Pri tem vprašanju je več kot polovica anketiranih odgovorilo, da upoštevajo verske običaje, vendar ne vseh. 33 % anketiranih je takšnih, ki se držijo vseh verskih običajev. Tistih dijakov, ki pa se ne držijo verskih običajev morebiti zaradi tega ker so ateisti ali pa zaradi drugih razlogov je 8 %.

8. Zakaj se ne držite svojih verskih praznikov, običajev, navad, vrednot,...?

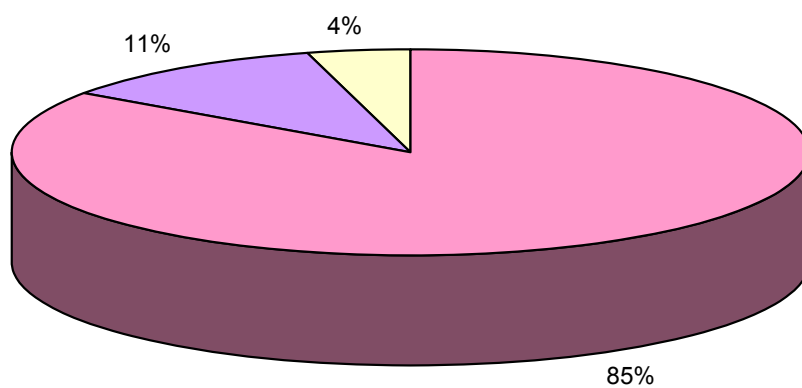
Nisem veren/verna	14	35 %
Vera me ne zanima	21	65 %
Skupaj	35	100 %

Na to vprašanje so odgovarjali le tisti, ki so na 7. vprašanje odgovorili, da se ne držijo verskih običajev. Presenetljivo velikega števila dijakov vera ne zanima, teh je kar 65 %. 35 % je pa takšnih, ki niso verni.

9. Ali se svobodno odločate o veroispovedi?

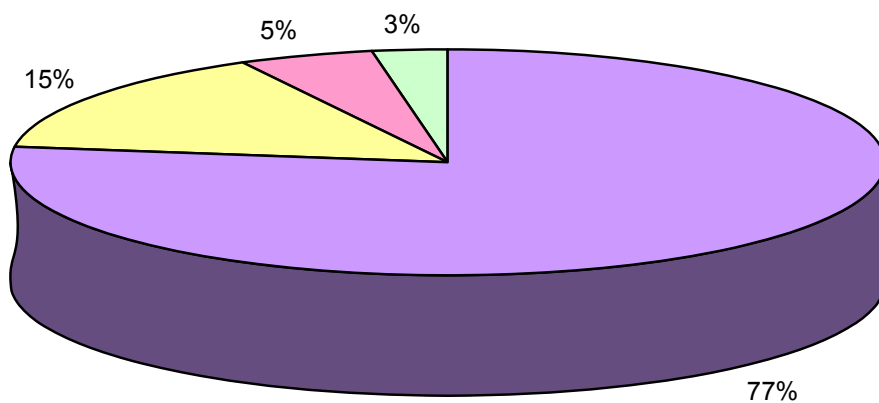
Da	250	85 %
Ne	39	11 %
Drugo	20	4 %
Skupaj	309	100 %

Analiza podatkov na deveto vprašanje je pokazala, da se večina dijakov, kar 85 % svobodno odloča o veroizpovedi. Nekateri verujejo zaradi staršev in okolice, teh je 4 %. 11 % jih pa sploh ne veruje.

10. Kako se razumeta s pripadniki druge vere?

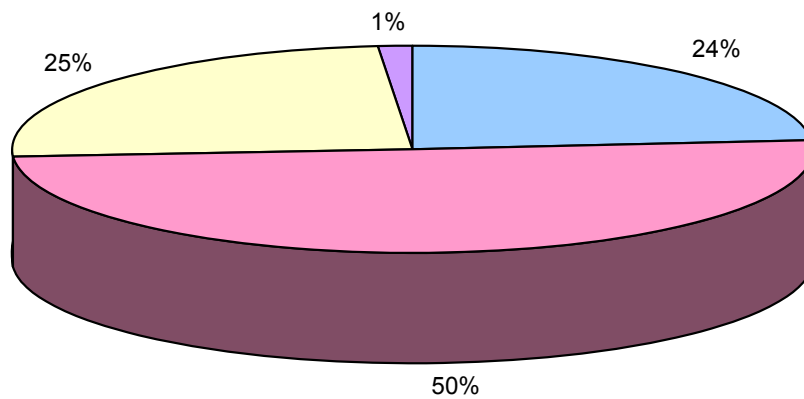
Odlično	239	77 %
Dobro	46	15 %
Slabo	15	5 %
Drugo	9	3 %
Skupaj	309	100 %

Pri destem vprašanju je 77 % anketiranih presenetljivo podalo mnjenje, da se odlično razume z dijaki druge vere. 15 % dijakov se s pripadniki druge vere razume dobro, vendar se bolje razume s pripadniki svoje vere, 5 % dijakov se slabo razume s pripadniki drugih ver, saj menijo, da so manj vredni, 3 % dijakov pa meni, da jih ne moti njihova verska usmerjenost in se do njih obnašajo, kot do vseh drugih ljudi.

11. Ali vas moti, če bi bili, oziroma so v vašem kraju druge verske ustanove?

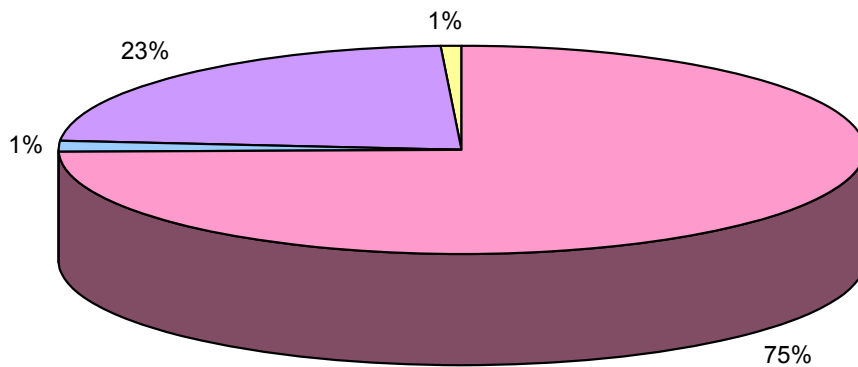
Da	72	50 %
Ne	155	24 %
Me ne zanima	78	25 %
Drugo	4	1 %
Skupaj	309	100 %

Polovica anketirancev je proti drugim verskim ustanovam v Sloveniji, saj bi se morali pripadniki druge vere prilagajati slovenskim običajem, 25 % dijakov to ne zanima, 24 % se strinja z gradnjo drugih verskih ustanov, saj menijo, da ima vsaka verska pripadnost pravico do svoje verske ustanove, 1 % dijakov je pa mnenja, da če bi bila ta ustanova džamija, bi jih motilo.

12. Ali se počutite sprejete v družbi zaradi svoje religiozne usmerjenosti?

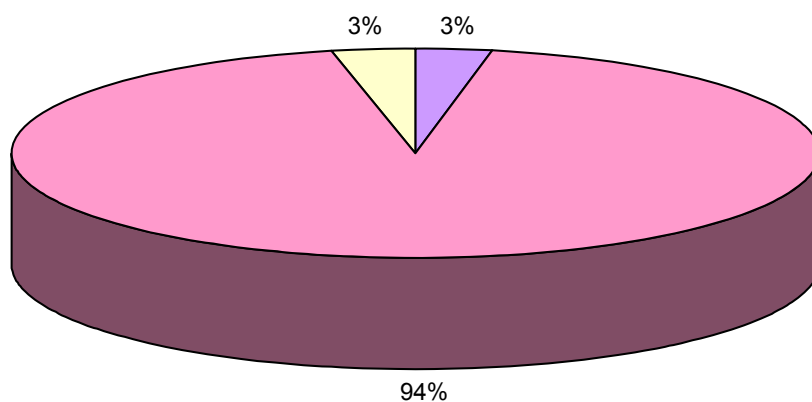
Da	237	75 %
Ne	1	1 %
Se ne obremenjujem	70	23 %
Drugo	1	1 %
Skupaj	309	100%

Analiza odgovorov na dvanajsto vprašanje je pokazala, da kar 75 % dijakov meni, da njihova religiozna usmerjenost ni ovira, da jih družba nebi sprejemala, 33 % dijakov se s tem ne obremenjuje, 1 % dijakov se ne počuti sprejete v družbo, saj so bili že večkrat diskriminirani, 1 % dijakov pa se ne obremenjuje s tem.

13. Ali ste pripravljeni zaradi družbe opustiti svojo vero?

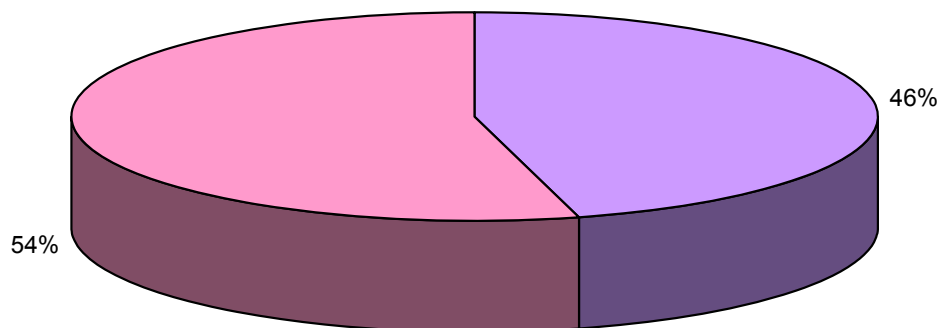
Ne	276	94 %
Da	16	3 %
Drugo	17	3 %
Skupaj	309	100 %

Pri trinajstem vprašanju ali so dijaki pripravljeni zaradi družbe opustiti svojo vero, je skoraj večina anketirancev odgovorilo, da niso pripravljeni opustiti svoje vere zaradi družbe, 3 % anketirancev pa se je pripravljenih svoji veri odreči. Nekateri, ker se sramujejo svoje vere, drugi pa, ker so njihovi prijatelji ateisti. 3 % anketirancev pa niso verni.

14. Ali ste za gradnjo džamije v središču Ljubljane?

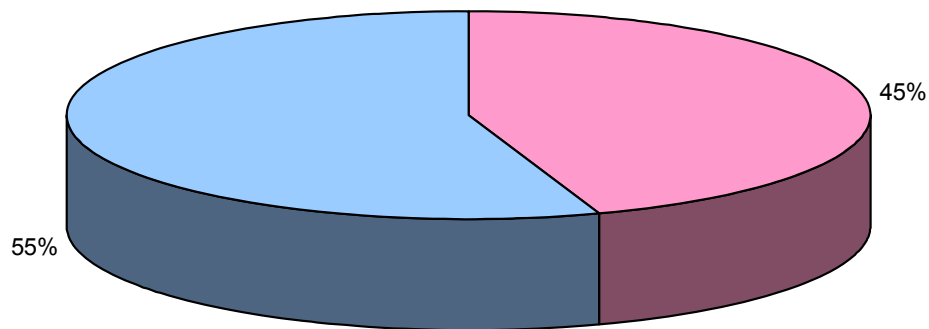
Da	143	46 %
Ne	166	54 %
Skupaj	309	100 %

Analiza odgovorov na štirinajsto vprašanje nas je zelo presenetila, saj jih je le malo več kot polovica odgovorilo, da so proti gradnji džamije v Ljubljani, saj menijo, da je Slovenija katoliška država, in bi se pripadniki druge vere morali prilagajati slovenskim običajem. Kar 46 % dijakov je za gradnjo džamije, saj menijo, da ima vsaka verska pripadnost pravico do svoje verske ustanove.

15. Ali ste za ali proti nošenju rut pri ženskah (islamske vere) v šoli?

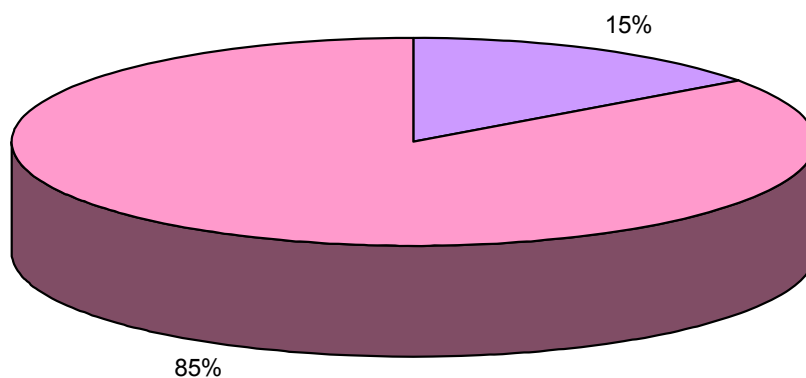
Da	137	45 %
Ne	172	55%
Skupaj	309	100 %

Kot smo že vnaprej predvidevali je več kot polovica dijakov, kar 55 % proti nošenju rut v šolah, ker so mnenja, da rute ne spadajo v šolo, 45 % dijakov pa je za nošenje rut v šolah, saj menijo, da to spada k njihovim verski običajem.

16. Ali bi uvedli obvezni verouk v slovenske šole?

Da	54	15 %
Ne	255	85 %
Skupaj	309	100 %

Tudi ta analiza podatkov je potrdila naša prepričanja, saj je kar 85 % dijakov, ki se ne strinja, da bi v srednje šole uvedli obvezen verouk. Kot najpogostejši razlog so navedli, da bi s tem samo še podaljšal pouk ter da niso vsi iste vere in to ne bi bilo pravično do pripadnikov drugih ver. Približno 15 % dijakov pa se je strinjalo z uvedbo verouka v srednje šole, saj bi tako bili bolj poučeni o krščanski veri.

3.2 Ovrednotenje hipotez

Hipoteza 1: Predvidevale smo, da je večina anketirancev krščanske vere. Rezultati na to vprašanje so pokazali, da je 88% anketiranih krščanske vere. Iz tega je razvidno, da je hipoteza potrjena.

Hipoteza 2: Bile smo mnenja, da večina anketirancev ve dovolj o svoji veri. Na to vprašanje je 53 % anketiranih odgovorilo, da ve dovolj o svoji veri, vsega pa ne. Glede na dobljene rezultate je naša hipoteza zavrnjena.

Hipoteza 3: Predvidevale smo, da večina anketirancev prihaja iz istoverskih družin. Rezultati na to vprašanje so pokazali, da kar 96 % anketiranih prihaja iz istoverskih družin. S tem rezultatom je naša hipoteza potrjena.

Hipoteza 4: Domnevale smo, da se anketiranci ne držijo svojih verskih navad, običajev in vrednot. Iz rezultatov je razvidno, da se več kot polovica kar 59 % anketiranih drži svojih verskih navad, običajev in vrednot. Hipoteza je bila zavrnjena.

Hipoteza 5: Mnenja smo bile, da se anketiranci ne držijo svojih verskih navad, običajev in vrednot zaradi okolja in družbe. Na to vprašanje je 65 % anketiranih odgovorilo, da jih vera ne zanima. S tem rezultatom je naša hipoteza zavrnjena.

Hipoteza 6: Predvidevale smo, da se večina anketirancev svobodno odloča o svoji veroizpovedi. Rezultati na to vprašanje so pokazali, da se 85% anketiranih svobodno odloča o svoji veroizpovedi. Iz tega je razvidno, da je naša hipoteza potrjena.

Hipoteza 7: Domnevale smo, da se anketiranci s pripadniki druge vere ne razumejo dobro, saj prihaja do diskriminacije. Iz rezultatov je razvidno, da se kar 77 % anketiranih razume odlično s pripadniki druge vere. Glede na dobljene rezultate je naša hipoteza zavrnjena.

Hipoteza 8: Bile smo mnenja, da večina anketirancev moti, da so v njihovem kraju druge verske ustanove. Na to vprašanje je 50 % anketiranih odgovorilo, da jih moti, da so v njihovem kraju druge verske ustanove. Na dobljene rezultate smo našo hipotezo potrdili.

Hipoteza 9: Predvidevale smo, da se anketiranci zaradi svoje religiozne usmerjenosti ne počutijo sprejete v družbi. Rezultati na to vprašanje so pokazali, da se 75 % anketiranih počuti sprejete v družbi, ne glede na njihovo religiozno usmerjenost. S tem rezultatom je naša hipoteza zavrnjena.

Hipoteza 10: Domnevale smo, da bi večina anketirancev opustili svojo vero zaradi družbe. Iz rezultatov je razvidno, da kar 94 % anketiranih ne bi opustilo svojo vero zaradi družbe, saj menijo da lahko imajo prijatelje ne glede na njihovo versko pripadnost. Hipoteza je bila ovržena.

Hipoteza 11: Mnenja smo bile, da večina anketirancev ni za gradnjo džamije v središču Ljubljane. Iz rezultatov je razvidno, da je le malo več kot polovica torej 54 % anketiranih proti gradnji džamije v Ljubljani. Glede na dobljene rezultate je naša hipoteza potrjena.

Hipoteza 12: Predvidevale smo, da anketiranci ne strinjajo z nošenjem rut pri ženskah, ki so islamske vere. 55 % anketiranih je odgovorilo, da so proti nošeju rut, saj menijo, da rute ne spadajo v šole. Naša hipoteza je s tem rezultatom potrjena.

Hipoteza 13: Domnevale smo, da je večina anketirancev proti uvedbi obveznega verouka v šolah. Na to vprašanje je 85 % anketiranih proti uvedbi obveznega verouka v šole, saj menijo, da bi s tem le podaljšali pouk v šolah. Iz tega je razvidno, da je naša hipoteza potrjena.

4 MNENJE

Pri religiozni usmerjenosti celjskih dijakov smo menile, da je večina dijakov krščanske vere, imele smo prav saj res prevladujejo pripadniki krščanske vere. Presenetilo pa nas je, da je kar nekaj odstotkov dijakov ateistov, torej sploh ne verujejo. Zelo smo se razveselile, ko smo analizirale odgovore in ugotovile, da vsi, ki verujejo so dovolj poučeni o svoji veri, saj smo mnenja, da če že veruješ, da je lepo, da si o svoji veri tudi poučeni.

Večina celjskih dijakov prihaja iz isto religiozno usmerjenih družin, kar smo tudi predvidevale, menimo, da je lažje za otroka, če so starši iste vere, saj potem tudi on v to veruje, kot da pa so starši različnih ver in potem je odločitev težja, to je pa lahko tudi zanimivo in se otrok lahko pouči o obeh verah. Dijaki se presenetljivo zelo držijo svojih verskih praznikov, navad običajev, kar nas je tudi malo presenetilo, saj smo bile mnenja, da se ne držijo več toliko tega saj predvidevamo, da vera izgublja svoj pomen in da to ni več tako kot je bilo včasih. Mislile smo, da na verovanje dijaka veliko vpliva okolje in družba v kateri živijo, a smo se zmotile saj je večina odgovorila, da jih vera na zanima.

Prav tako smo menile, da se dijaki sami odločajo o tem v kaj bodo verovali, tudi tokrat smo imele prav, saj je večina potrdila naš odgovor le nekaj odstotkov je dajalo, da verujejo zaradi staršev nekateri pa so ateisti in tako v nič ne verujejo. Glede na to, da je v Sloveniji dovolj pripadnikov druge vere smo pomislile, da med dijaki prihaja do trenj zaradi vere in da se med sabo ne razumejo tako dobro kot z dijaki iste vere, vendar smo se zmotile, saj je več kot polovica dijakov podala odgovor, da se s pripadniki druge vere razume odlično, le nekaj odstotkov se razume dobro s pripadniki druge vere, vendar se boljše razumejo s pripadniki iste vere, nekaj dijakov pa meni, da so pripadniki druge vere manj vredni in se zato z njimi tudi slabše razumejo.

Eno izmed vprašanj je bilo, če jih bi motilo, da so v njihovem kraju druge verske ustanove, menile smo da jih bo večina to motilo, kar je tudi bilo res, polovica dijakov je bilo istega mnenja, polovica, nekaj jih to sploh ne zanima, nekateri pa smo mnenja, da ima vsaka verska pripadnost pravico do svoje verske ustanove. Menile smo, da se dijaki ne počutijo sprejeti v družbi zaradi svoje religiozne usmerjenosti, vendar smo se zmotile, skoraj večina se počuti sprejete v družbo ne glede na religiozno usmerjenost.

Veseli nas, da skoraj vsi anketirani ne bi opustili svoje vere iz kakršnih koli razlogov. V anketi smo povprašale tudi kaj menijo o gradnji džamije v Sloveniji in nošenju islamskih rut v šolah. Izkazalo se je da večina dijakov ni niti za gradnjo džamije niti za nošenje rut, vendar kar velik odstotek dijakov meni nasprotno. Zanimalo nas je tudi, če so na uvedbo verouka v srednjih šolah, vendar zopet večina ni za to.

Glede na vse rezultate smo kar veseli, da so takšni odgovori, veseli nas, da se večina dijakov med seboj odlično razume, in da vera ni ovira, da bi se dijaki med seboj dobro razumeli, saj menimo, da na sme prihajati do diskriminacije, saj smo vsi ljudje enako vredni ne glede na našo narodnost, vero, barvo kože, vsi smo krvavi pod kožo in konec koncev smo vsi enakopravni in zaradi tega na svetu ne bi smelo biti razlik med ljudmi.

5 ZAKLJUČEK

Božanski princip enotnosti je bil vedno princip notranje soodnosnosti. To se razkriva že v nekaterih zgodnejših stopnjah v evoluciji mnogoceličnega življenja na tem planetu. Najbolj popoln notranji izraz je dosegel človek v svojem lastnem telesu. Toda kar je najbolj pomembno od vsega, je dejstvo, da je človek dosegel uresničitev tega principa tudi v bolj subtilnem telesu zunaj svojega fizičnega sistema.

Človek zgreši samega sebe, kadar je osamljen, svoj večji in resničnejši jaz najde v svojem širokem človeškem odnosu. Njegovo mnogocelično telo se rodi in umre, njegova več osebnotna človeškost je nesmrtna. V tem idealu enotnosti udejanja tisto večno v svojem življenju in brezmejno v svoji ljubezni. Enotnost ni gola subjektivna ideja, temveč delujoča resnica. Kakršnokoli ime ji nadenemo in kakršnakoli oblika jo simbolizira, je zavest o tej enotnosti duhovna, in naše prizadevanje, da bi ji bili zvesti, je naša religija. Vselej čaka, da bo odkrita v naši zgodovini v bolj in bolj popolni osvetlitvi.

Imamo oči, ki nam podajajo videnje fizičnega veselja. Imamo pa tudi lastno notranjo zmožnost, ki nam pomaga najti odnos z vrhovnim jazom človeka, z veseljstvom osebnosti. Ta zmožnost je naša bleščeča domišljija, ki je v svoji višji stopnji svojstvena človeku. Ponuja nam vizijo celostnosti, ki je za biološko nujnost fizičnega preživetja odvečna, njen namen je vzbuditi v nas čut za popolnost, ki je naš resnični čut za nesmrtnost. Kajti idealno bivališče popolnosti je v Večnem Človeku, v posamezniku vzbuja ljubezen do tega ideala in ga bolj in bolj priganja k njegovemu udejanjanju.

Razvoj inteligence in fizične moči je pri človeku enako nujen za življenjske cilje, toda kar je enkratno pri človeku, je razvoj njegove zavesti, ki postopoma pogloblja in razširja uresničevanje njegovega nesmrtnega bitja, popolnega, večnega. Posamezni človek mora obstajati za Velikega Človeka, mora ga izražati v brez interesnih delih, v služenju in čaščenju. To je njegova religija, ki deluje v srcu vseh njegovih religij pod različnimi imeni in v različnih oblikah. Človek pozna in uporablja ta svet, kjer je neskončen, in na ta način dosega veličino, vendar pa udejanja svojo lastno resnico, kjer je popolna, in tako najde svojo izpolnitev.

(RABINDRANATH, 1994, 8, 9)

Religijo mnogi vidijo predvsem kot "organizirano religijo", kjer so poudarjene hierarhija znotraj cerkvenih organizacij in tradicija, manj pa morda praktična duhovnost in osebnotna rast. Vendar ni niti nujno niti potrebno religije razumeti na tak način.

Obstajajo različna "krščanstva" in razen Jezusa in Svetega pisma mnogi kristjani nimamo drugega avtoritarnega interpreta te religije. Zato je kvaliteta praktične religije odvisna od tega, kako razumemo posamezna temeljna sporočila in verovanja.

Čeprav drži, da so razna tradicionalna verovanja dejansko onemogočala zdravo duhovnost (klasični primer je prikazovanje Boga kot nekoga, ki z veseljem kuri grešnike v večnem peklu), je po drugi strani „očiščena“ svetopisemska duhovnost v današnjem svetu ne le funkcionalna, temveč skladna s temeljnimi moralnimi predanostmi zahodne družbe – kot je, denimo, enakopravnost vseh ljudi, ne glede na spol, raso, barvo kože, versko pripadnost itd. Vendar je religija nekaj, kar se ne da opisati samo z besedami. (http://www.polituss.org/polituss/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=35)

Lahko povemo, v kaj različni ljudje verjamemo, vendar ne moremo nikoli opisati občutkov in različnih drugih spoznanj, ki jih ljudje dobivamo preko svoje religije. Vse religije so si v osnovi zelo podobne in zato verjamemo vsi v eno in isto „božanstvo“, ki si ga razlagamo na drugačne načine. (http://ekm.s-sser.lj.edus.si/ekm/courses/0506SOC/document/RELIGIJE_-_PRIMER_SEMINARSKE_NALOGE.ppt?cidReq=0506SOC)

6 VIRI IN LITERATURA

- FLERE, Sergej. 2005. Religija, družba, posameznik. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- FLERE, Sergej in Marko KERŠEVAN. 1995. Religija in sodobna družba. Ljubljana: ZPO d.o.o.
- RABINDRANATH, Tagore. 1994. Religija človeka. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Odnos mladih do religije. 1991. Celje: Srednja šola za gostinstvo in turizem Štore.
- ZDOVC, Tjaša. Vera kot vrednota. 2004. Celje: Gimnazija Center.
- <http://www.religije.com/> [citirano: 30.1.2009; ob 13.30 uri].
- <http://religije.info/NoveReligije/index.htm> [citirano: 30.1.2009; ob 14.30 uri].
- http://www.polituss.org/polituss/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=35 [citirano: 31.1.2009; ob 14.00 uri].
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Religija_v_Sloveniji [citirano: 31.1.2009; ob 15.00 uri].
- http://ekm.s-sser.lj.edus.si/ekm/courses/0506SOC/document/RELIGIJE_-_PRIMER_SEMINARSKE_NALOGE.ppt?cidReq=0506SOC [citirano: 31.1.2009; ob 15.30 uri].
- http://www2.arnes.si/~ljmiri1s/slo_html/publikacije/pdf/Mi%20in%20oni.pdf [citirano: 1.2.2009; ob 21.00 uri].

7 PRILOGA

ANKETNI VPRAŠALNIK

ANKETNI VPRAŠALNIK

Religiozna usmerjenost celjskih dijakov

Smo dijakinje Poslovno-komercialne šole Celje 4. c razreda. Pri raziskovalni nalogi izdelujemo nalogo na temo **RELIGIOZNA USMERJENOST CELJSKIH DIJAKOV**. Z anketo želimo ugotoviti kakšna je religiozna usmerjenost med celjskimi dijaki, kakšne so verske navade in običaji in kako verujejo celjski dijaki. Anketa je anonimna, zato vas prosimo za natančne odgovore, saj nam bi tako pomagali pri raziskovalni nalogi. Vnaprej se vam zahvaljujemo ter vas lepo pozdravljamo.

1. Spol: M Ž

2. Starost: _____

3. Šola, ki jo obiskujete: _____

4. Kateri verski religiji pripadate?

- a) Katoliški
- b) Pravoslavni
- c) Islamski
- d) Drugo _____

—

5. Ali mislite da veste dovolj o svoji veri?

- a) Mislim, da vem dovolj
- b) Mislim, da vem dovolj, vsega pa ne
- c) Mislim, da nevem dovolj
- d) Drugo _____

—

6. Ali prihajete iz istoverskih družin?

- a) DA, moji starši so enake vere
- b) NE, moji starši so iz različnih verskih skupin (katerih) _____

—

7. Ali se držite svojih verskih praznikov, običajev, navad, vrednot,...?

- a) DA, držim se vseh verskih praznikov, običajev, navad, vrednot...
- b) DA, vendar samo nakaterih praznikov, običajev, navad, vrednot...
- c) NE, ne držim se verskih praznikov, običajev, navad, vrednot...

8. Če ste odgovorili z „NE” (odgovor c), razložite zakaj?

9. Ali se svobodno odločate o veroizpovedi?

- a) DA, sam se odločam v kaj bom veroval
- b) NE, verujem zaradi staršev, okolice...
- c) Drugo _____

10. Kako se razumete s pripadniki druge vere?

- a) Odlično, saj si ne izbiram prijateljev glede na njihovo versko pripadnost
- b) Dobro, vendar se bolje razumem s pripadniki svoje vere
- c) Slabo, saj menim, da so manj vredni
- d) Drugo _____

—

11. Ali vas moti, če bi bile, oziroma so v vašem kraju druge verske ustanove?

- a) DA, saj bi se morali prilagajati našim običajem in veri
- b) NE, saj ima vsaka verska pripadnost pravico, do svoje verske ustanove
- c) Me ne zanima
- d) Drugo _____

12. Ali se počutite sprejete v družbi zaradi svoje religiozne usmerjenosti?

- a) DA, saj menim, da me družba sprejema, ne glede na mojo versko pripadnost
- b) NE, saj sem bil/a zaradi svoje verske pripadnosti večkrat diskriminiran/a v družbi
- c) Se ne obremenjujem s tem
- d) Drugo _____

—

13. Ali ste pripravljeni zaradi družbe opustiti svojo vero?

- a) DA, saj je večina mojih prijateljev ateistov
- b) DA, saj se sramujem svoje vere
- c) NE, saj lahko imam prijatelje, ne glede na mojo versko pripadnost
- d) Drugo _____

14. Ali ste za gradnjo džamije v središču Ljubljane?

- a) _____ DA, _____ zakaj
- b) _____ NE, _____ zakaj

15. Ali ste za ali proti nošenju rut pri ženskah (islamska vera) v šoli?

a) DA, zakaj _____

b) NE, zakaj _____

16. Ali bi uvedli obvezni verouk v slovenske šole?

a) DA, zakaj _____

b) NE, zakaj _____